

7. Volnočasové aktivity

Využití volného času je důležité zejména pro mladého člověka, kdy často rozhoduje o jeho vývoji, naplnění talentu, potřeb a zájmů. Má důležitou roli v prevenci sociální patologie. Vytvoření dostatečné možnosti volnočasových aktivit, pěstování správného postoje k volnému času zapojením dětí a mládeže do těchto aktivit je důležité k ochraně proti sociálně nežádoucím jevům (toxikománie, zločinu apod.). Je důležité, aby děti navštěvovaly zařízení pro výchovu mimo vyučování (sportovní a umělecké kluby a kroužky apod.). Velmi důležitý je i aktivní přístup k životu u seniorů – jejich zapojení do různých klubů seniorů, univerzit třetího věku a v neposlední řadě i využíváním informačních technologií.

Využívání informačních technologií

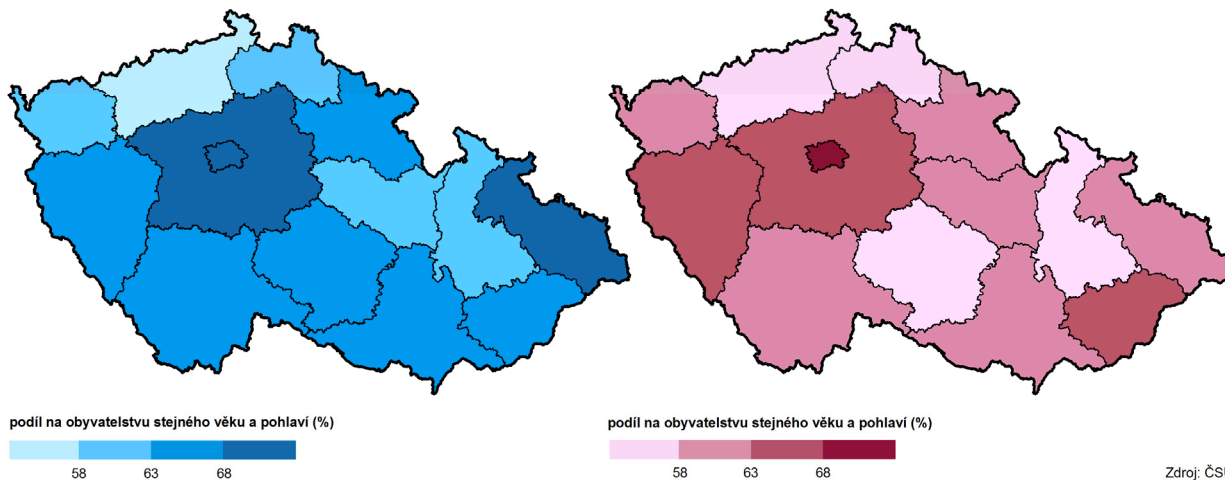
Informační technologie stále více zasahují do pracovního i osobního života. Stávají se rovněž nezbytnou nutností při studiu na školách. Vybavenost domácností počítači a internetem přispívá k digitální gramotnosti obyvatelstva a je také důležitým ukazatelem toho, nakolik jsou lidé ochotní se do digitální společnosti zapojovat. Počítače a internet se staly během posledních deseti let běžnou součástí domácností a jejich využití se neustále zvyšuje zejména potom u starší generace.

Data pro tuto část kapitoly čerpáme z výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a jednotlivci (VŠIT)¹¹. Z výsledků tohoto šetření vyplývá, že používání internetu rok od roku stoupá, zatímco v roce 2015 používalo v Ústeckém kraji v posledních třech měsících internet 66,8 % osob z obyvatel ve věku 16 a více let, v roce 2017 představoval tento podíl 75,5 %, z toho 77,6 % u mužů a 73,4 % u žen.

Každodenní uživatelé internetu ve věku 16 let a více let podle pohlaví a krajů v roce 2017 (průměr let 2016–2018)

Muži

Ženy

Zdroj: ČSÚ

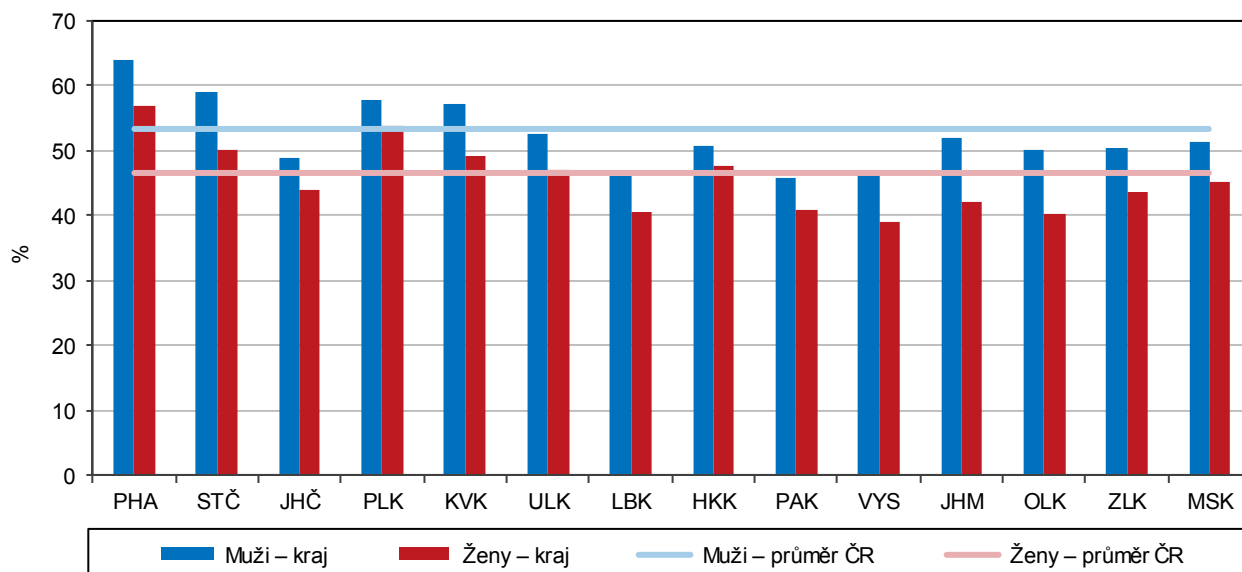
I přes stále rostoucí počet osob využívajících internet byl v roce 2017 v Ústeckém kraji jejich podíl na osobách starších 16 let daného pohlaví nejnižší mezi kraji u obou pohlaví – každý den využívalo internet 57,6 % mužů a 52,7 % žen. Každodenní používání internetu bylo nejvyšší v Praze – u mužů představovalo 77 %, u žen 71,5 %.

¹¹ Šetření je prováděno ve 2. čtvrtletí sledovaného roku formou osobního interview, a to na výběrovém vzorku cca 10 tis. jednotlivců ve věku 16 a více let. Z důvodu vyšší reprezentativnosti jsou data v regionálním členění publikována ve tříletých klouzavých průměrech (např. údaj roku 2015 je vypočten z dat roku 2014, 2015 a 2016).

Neustále roste i počet jednotlivců¹², kteří se k internetu připojují pomocí mobilních telefonů. V roce 2015 využívalo internet v mobilu celkem 33,5 % osob, v roce 2017 to bylo celkově už 49,9 %. Procento využití v kraji je stále vyšší u mužů (52,7 %) než u žen (47,2 %).

Uživatelé internetu na mobilním telefonu podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

V mezikrajovém srovnání je využití připojení k internetu pomocí mobilních telefonů u mužů páté nejvyšší, u žen šesté nejvyšší. U obou pohlaví jsou neaktivnější obyvatelé Prahy (muži 64 %, ženy 56,9 %). Naopak nejméně se připojují muži v Pardubickém kraji (45,9 %) a ženy v Kraji Vysočina (39,1 %). Republikový průměr u mužů (53,5 %) byl v roce 2017 překročen celkem v pěti krajích, u žen (46,7 %) v šesti krajích, jedním z těchto krajů byl u obou pohlaví i Ústecký kraj.

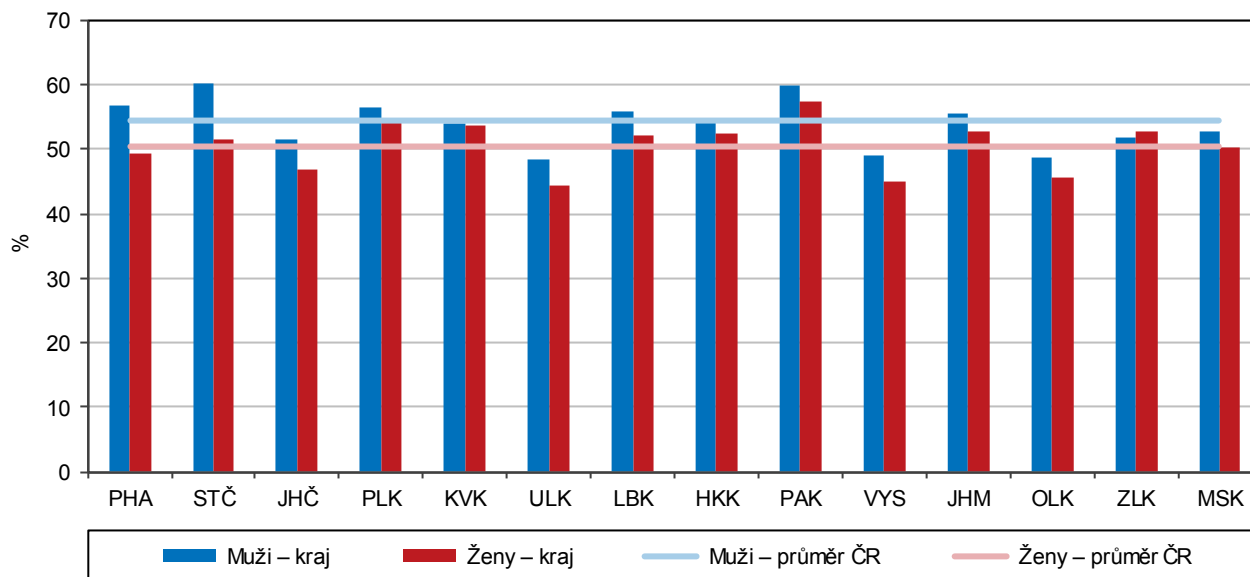
Nejrozšířenější finanční online službou je internetové bankovníctví, určené primárně ke vzdálenému ovládnutí a správě bankovního účtu. Prostřednictvím internetu lze např. kontrolovat zůstatek na účtu, zadávat platební příkazy a trvalé platby, nastavit limity plateb a výběrů apod.

Podíl uživatelů internetového bankovníctví roste rok od roku. V Ústeckém kraji využívalo v roce 2017 internetové bankovníctví celkem 46,5 % obyvatel, aktivnější byli muži (48,5 %) než ženy (44,5 %). Podíl uživatelů v kraji byl u obou pohlaví mezi kraji nejnižší. Těto služby bylo nejvíce využíváno u mužů ve Středočeském kraji (60,1 %) a u žen v Pardubickém kraji (57,5 %).

¹² Jednotlivci používající internet jsou osoby, které použily internet alespoň jednou v posledních 3 měsících, a to kdekoliv (doma, v práci, ve škole, v knihovně) a z jakéhokoliv důvodu (soukromý, pracovní).

Uživatelé internetového bankovníctví podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

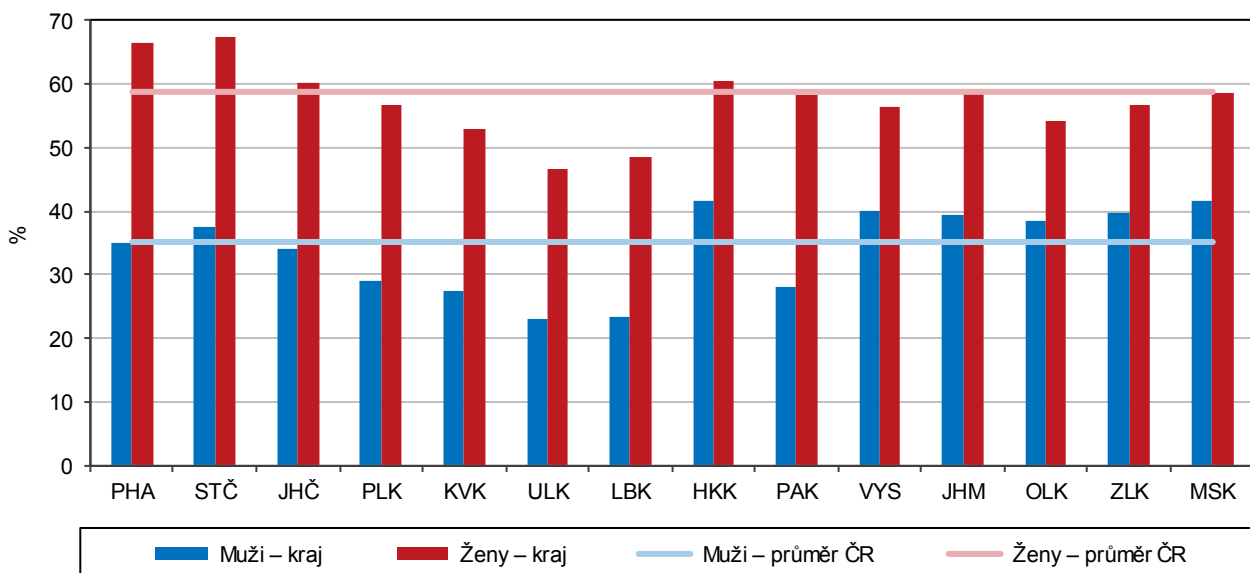
Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Internet je rovněž bohatým zdrojem informací o zdraví, které vyhledávají častěji ženy než muži. V Ústeckém kraji se o informace o zdraví v roce 2017 zajímalo 23,1 % mužů a 46,5 % žen. V porovnání s ostatními kraji byl u obou pohlaví podíl v Ústeckém kraji nejnižší. Naproti tomu více než 41% zájem ze strany mužů projevovali v Královéhradeckém a Moravskoslezském kraji. U žen byl nejvyšší zájem o informace o zdraví přes internet ve Středočeském kraji (67,3 %) a v Praze (66,6 %). Republikový zájem u mužů (35,2 %) a u žen (58,8 %) byl u obou pohlaví vyšší než v Ústeckém kraji o více než 12 %.

Uživatelé internetu vyhledávající informace o zdraví podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

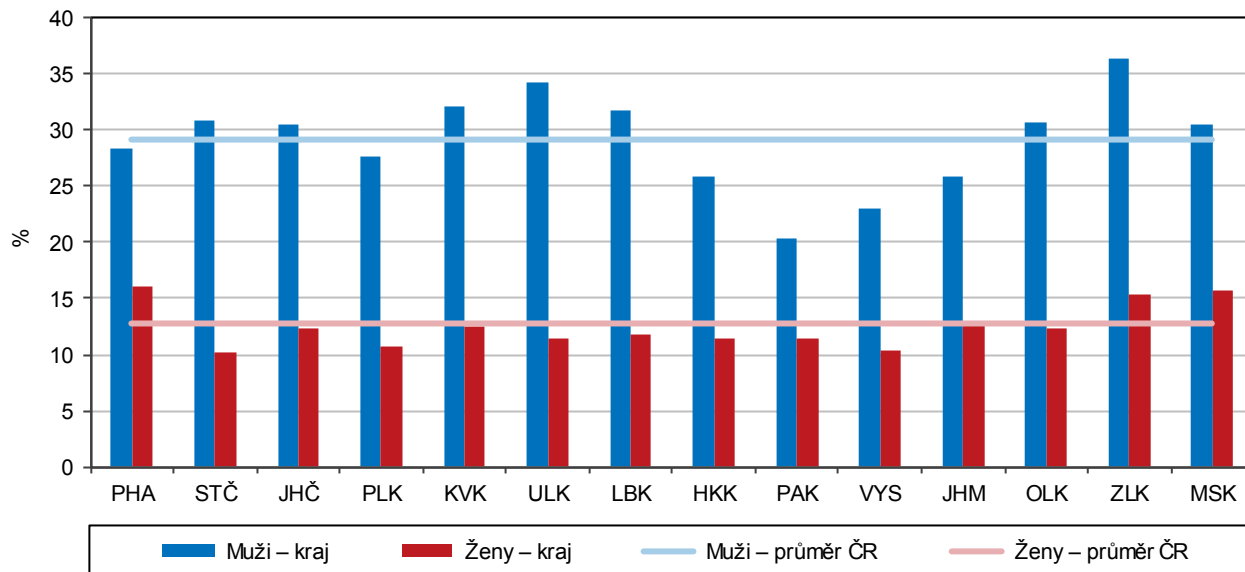

Internet nabízí rovněž celou řadu aktivit k trávení volného času – k poslechu hudby, sledování televizních stanic, filmů a jednou z nich je i hraní a stahování počítačových her nebo her na telefonu.

Uživatelé internetu hrající hry podle pohlaví a krajů v roce 2017 (třiletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

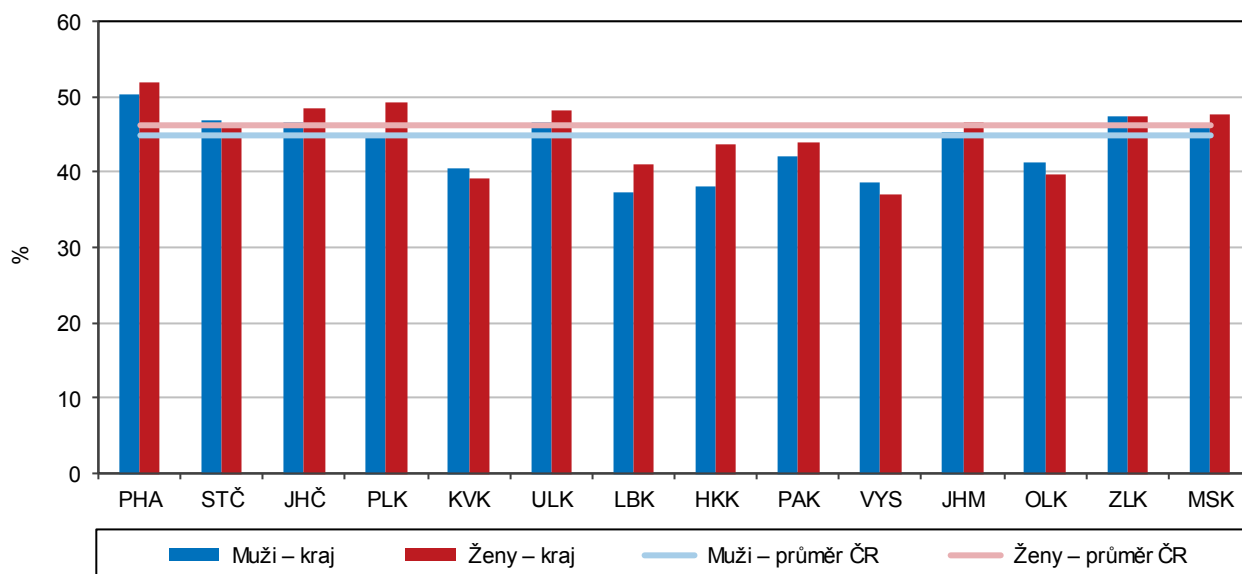

Této zábavě se v roce 2017 věnovalo republikově dvakrát více mužů (29,2 %) než žen (12,8 %). V Ústeckém kraji byl rozdíl mezi muži a ženami dokonce trojnásobný. Podíl mužů hrajících hry představoval v roce 2017 v kraji 34,3 %, zatímco u žen se jednalo o 11,4 %. V mezikrajovém srovnání byl podíl u mužů v kraji druhý nejvyšší po Zlínském kraji (36,3 %). Naproti tomu podíl žen využívajících internet ke hraní her byl čtvrtý nejnižší po Středočeském kraji, Kraji Vysočina a Plzeňském kraji (u všech tří krajů nedosáhlo užívání 11 %). Nejvíce se hraní her věnovaly ženy v hlavním městě Praze (16,1 %).

Stále rozšířenější je mezi uživateli internetu zakládání vlastního profilu (uživatelského účtu) na sociálních sítích. Z celkového počtu osob ve věku 16 a více let daného pohlaví dosáhl v roce 2017 podíl u mužů v Ústeckém kraji 46,6 %, o něco vyšší byl u žen (48,1 %).

Uživatelé internetu s profilem na sociálních sítích podle pohlaví a krajů v roce 2017 (třiletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

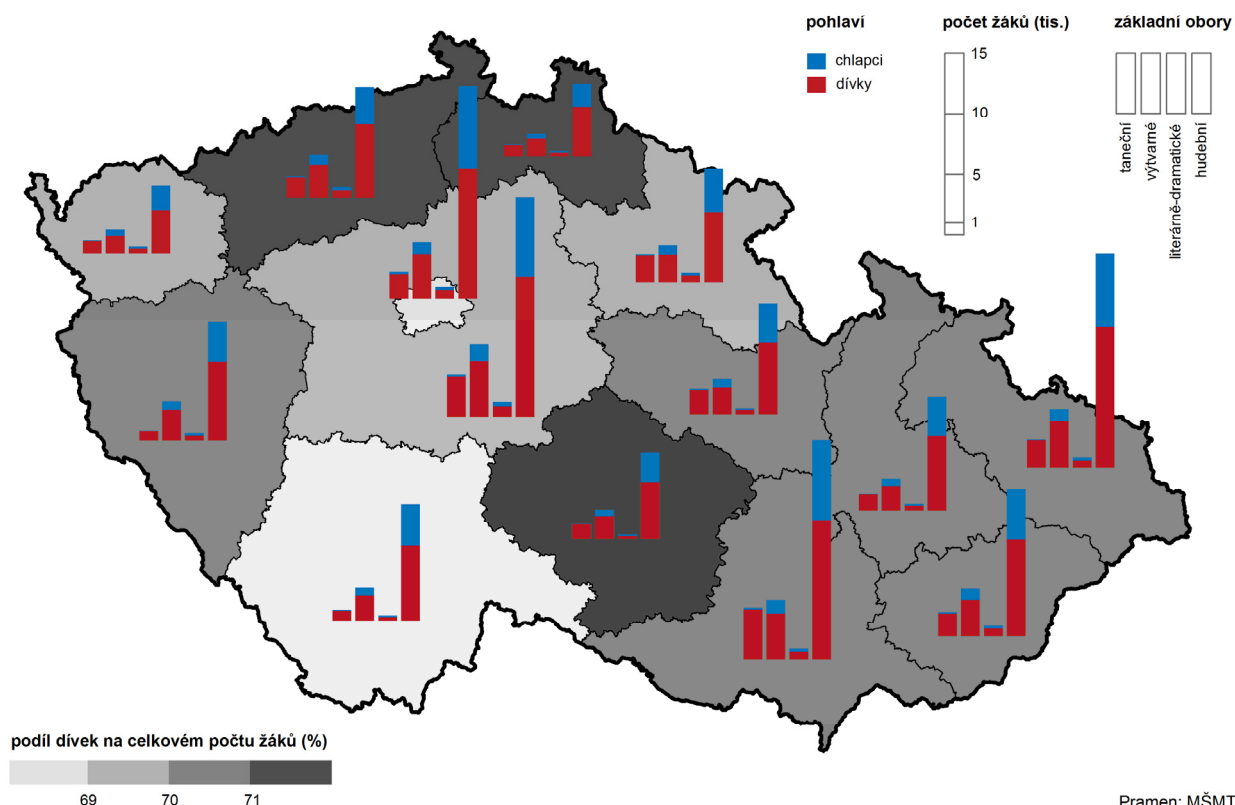
V porovnání s ostatními kraji byl podíl uživatelů s profilem na sociální síti v Ústeckém kraji u obou pohlaví čtvrtý nejvyšší. Nejvyšší podíl evidovali v Praze – muži 50,4 %, ženy 52 %. Nejméně uživatelů internetu mělo

vlastní profil na sociálních sítích u mužů v Libereckém kraji (37,4 %), u žen v Kraji Vysočina (37,1 %). Republikový průměr byl u obou pohlaví v Ústeckém kraji překročen o necelá 2 %.

Základní umělecké školy

Na území Ústeckého kraje je dlouhodobě provozováno 31 základních uměleckých škol, počet poboček těchto škol je pohyblivý a postupně se zvyšuje, v loňském roce jich v kraji fungovalo 51. Z celkového počtu 15 781 žáků bylo více než 71 % dívek. Tento podíl byl v mezikrajovém srovnání třetí nejvyšší po Libereckém kraji a Vysočině.

Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví, základních oborů a krajů ve školním roce 2018/19

Žáci mohou navštěvovat více oborů – taneční, výtvarný, literárně dramatický, ale nejnavštěvovanějším oborem ve všech krajích včetně Ústeckého je hudební obor.

Základní umělecké školy

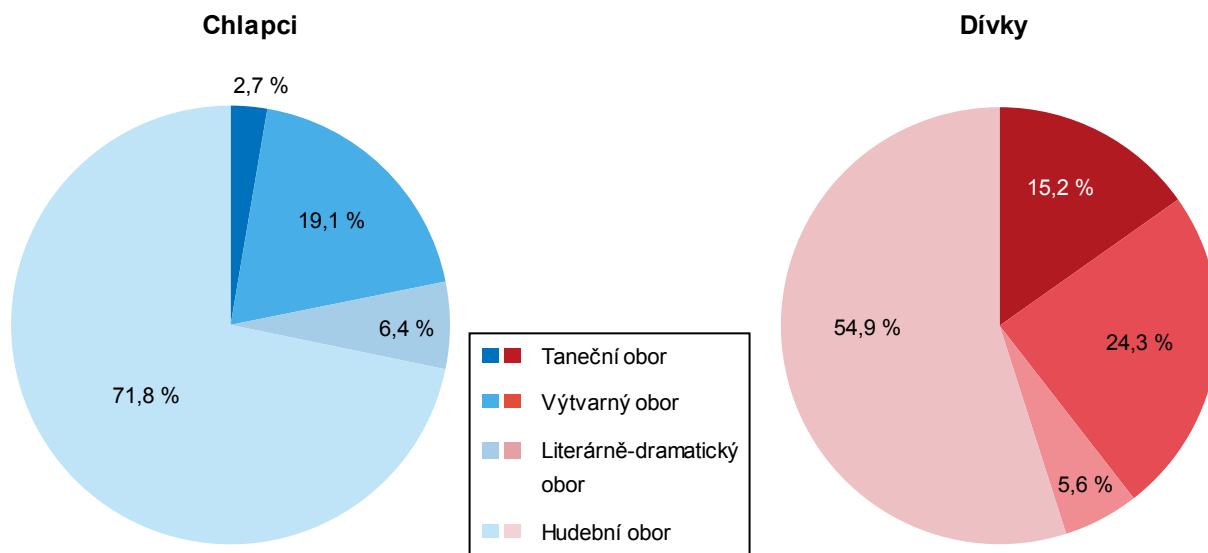
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Žáci celkem	14 414	14 610	15 009	14 939	15 067	15 280	15 505	15 781
z toho dívky (%)	70,5	70,8	70,5	70,8	71,0	71,1	71,8	71,2
Podíl dívek na žácích podle základních oborů (%)								
taneční	93,2	91,9	92,3	94,0	94,4	93,3	93,1	93,3
výtvarný	72,1	73,8	71,6	73,0	73,9	75,2	76,8	75,9
literárně-dramatický	65,3	68,6	68,2	66,5	66,7	66,5	67,8	68,3
hudební	65,7	65,4	65,8	65,6	65,7	65,9	66,2	65,5
Absolventi	830	775	768	919	776	794	837	.
z toho dívky (%)	74,6	70,5	70,3	71,3	73,6	71,5	72,0	.

Z celkového počtu žáků ZUŠ v Ústeckém kraji navštěvovalo hudební obor 59,8 % žáků, z celkového počtu dívek navštěvujících základní uměleckou školu (11 240) to bylo 54,9 %, u chlapců byl podíl ještě vyšší a představoval 71,8 %. V mezikrajovém srovnání byl podíl u obou pohlaví druhý nejnižší, u chlapců po Karlovarském kraji, u dívek po Královéhradeckém kraji. Většina žáků preferovala individuální skupinovou výuku před kolektivní – v Ústeckém kraji to bylo 96 % chlapců a 93,6 % dívek studujících hudební obor.

Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví a základních oborů v Ústeckém kraji ve školním roce 2018/19

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Druhým nejnavštěvovanějším ve všech krajích byl výtvarný obor, v Ústeckém kraji jej ve školním roce 2018/2019 navštěvovalo 19,1 % chlapců a 24,3 % dívek z celkového počtu žáků ZUŠ příslušného pohlaví. V porovnání s ostatními krajemi se u obou pohlaví jednalo o druhou nejvyšší příčku – u chlapců po Karlovarském kraji (19,2 %), u dívek po Plzeňském kraji (25,1 %). Nejmenší zájem o výtvarný obor byl mezi chlapci základních uměleckých škol v Praze (12,4 %), mezi dívkami v Jihomoravském kraji (19 %).

Taneční obory ve všech krajích preferovaly převážně dívky, v Ústeckém kraji je navštěvovalo 15,2 % žaček ZUŠ, zatímco podíl u chlapců byl 2,7 %. Návštěvnost literárně-dramatického oboru byla zhruba stejná u obou pohlaví. V Ústeckém kraji jej navštěvovalo 6,4 % chlapců a 5,6 % dívek, podíl u obou byl druhý nejvyšší po Karlovarském kraji.

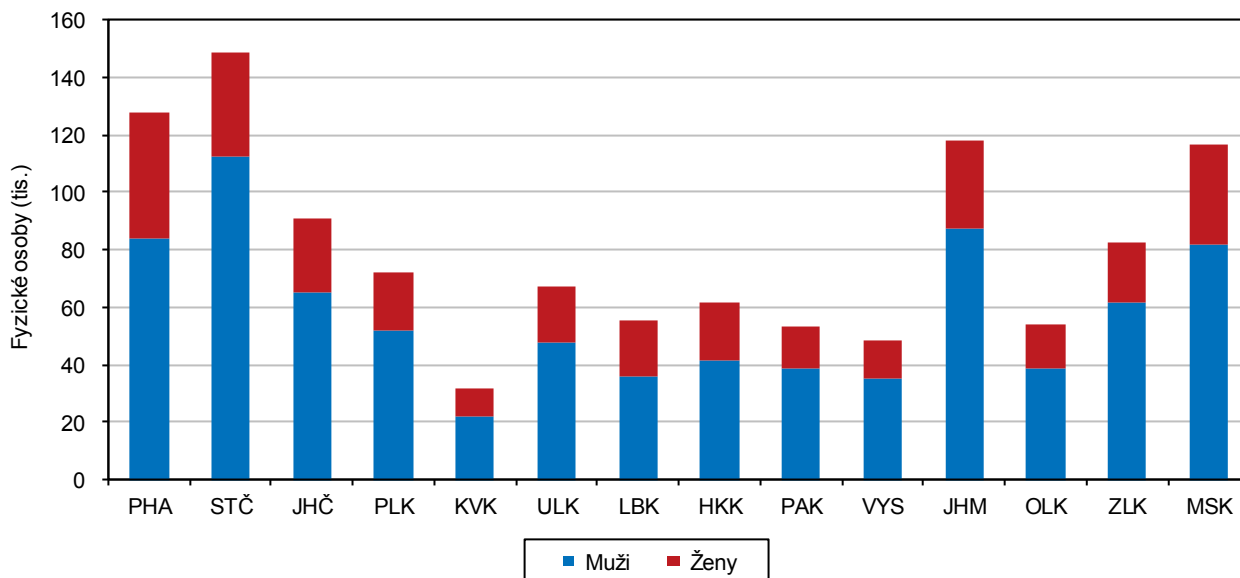
Sport

Data pro tuto část kapitoly jsou převzata od České unie sportu (ČUS), která vznikla v roce 2013 formou transformace a změny názvu z ČSTV. V České unii sportu jsou dobrovolně sdruženy sportovní svazy s celostátní působností, sportovní kluby a tělovýchovné jednoty i jejich sdružení, jsou-li ustaveny jako spolky podle Občanského zákoníku.

Ke konci roku 2018 evidovala ČUS v Ústeckém kraji celkem 508 oddílů s téměř 67 tisíci členy. Z celkového počtu členů bylo 71,1 % mužů a 28,9 % žen. V mezikrajovém srovnání se u mužů jednalo o šestou nejnižší příčku. Nejvyšší podíl mužů na celkovém počtu členů ČUS evidovali ve Středočeském kraji (75,8 %), u žen v Libereckém kraji a v Praze (34,9 resp. 34,1 %).

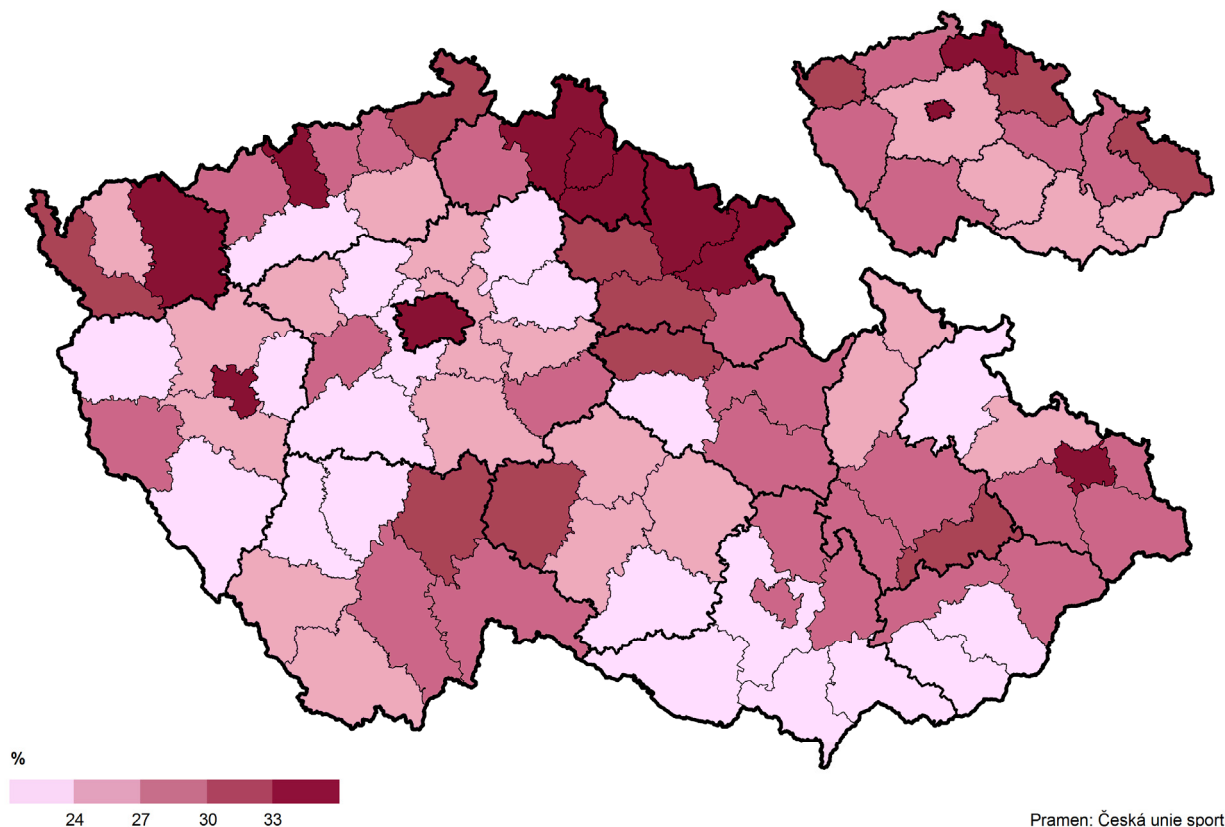
Členská základna České unie sportu podle pohlaví a krajů k 31. 12. 2018

Pramen: Česká unie sportu

Nejvyšší podíl žen na členské základně České unie sportu z vnitroregionálního pohledu byl v Ústeckém kraji v okrese Most (36,4 %), naopak nejnižší v okrese Louny (23 %).

Podíl žen na členské základně České unie sportu podle okresů a krajů k 31. 12. 2018

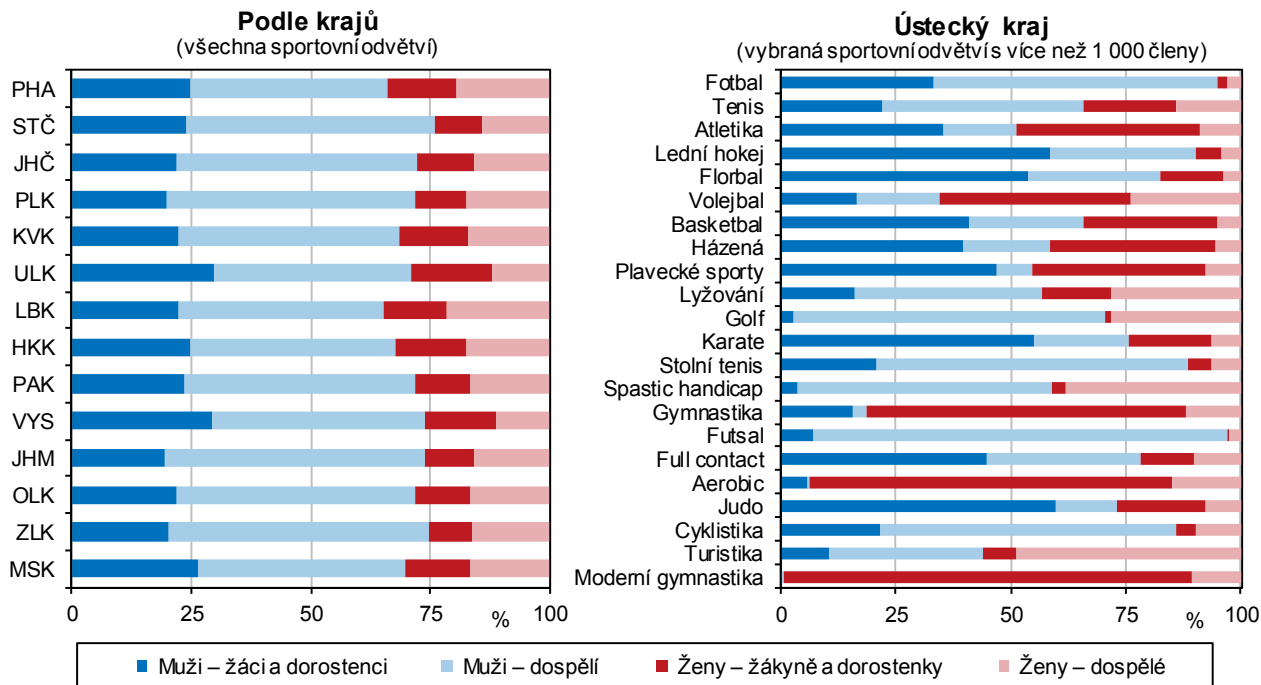
Nejpočetnější část členské základny tvořili ve všech krajích dospělí muži, v Ústeckém kraji představovali 41,4 % a jejich podíl byl druhý nejnižší po Praze (41,3 %). Nejvyšší podíl zaujímali dospělí muži ve Zlínském a Jihomoravském kraji (54,6 resp. 54,4 %). Druhou nejpočetnější skupinou byli mladí žáci a muži do 18 let (včetně), jejich podíl se v krajích pohyboval od 19,4 % v Jihomoravském kraji po 29,7 % z celkového počtu

členů ČUS v Ústeckém kraji. Třetí v pořadí byl podíl dospělých žen, který byl v rozpětí 11,4 resp. 11,8 % v Kraji Vysočina a v Ústeckém kraji, nejvyšší podíl registrovali v Libereckém kraji (21,5 %). Nejméně početnou skupinou byly dívky ve věku 0–18 let, nejnižší podíl zaujímal ve Zlínském kraji (9,1 %), nejvyšší podíl (17 %) byl v Ústeckém kraji.

Členská základna České unie sportu podle pohlaví, věku a sportovních odvětví k 31. 12. 2018

Pramen: Česká unie sportu

Nejrozšířenějším sportem byl celorepublikově jednoznačně fotbal. V Ústeckém kraji hrálo fotbal celkem 19 240 osob, tj. 29,1 % z celkové členské základny ČUS a 39 % z celkového počtu mužů. Hráče fotbalu v kraji tvořili z 95 % muži všech věkových skupin. Na celkovém počtu hráčů fotbalu v kraji se z 62 % podíleli dospělí muži, z jedné třetiny mladí muži. U žen v dospělém věku hrálo fotbal 3,1 % všech hráčů fotbalu a u dívek a mladých žen do 18 let včetně to představovalo 1,9 %. Druhým nejrozšířenějším sportem u mužů byl v Ústeckém kraji lední hokej – z celkového počtu mužů jej hrálo 5,6 %. Nejvyhledávanějším sportem žen v kraji byl volejbal, kde bylo soustředěno 8,3 % všech žen. Druhým nejrozšířenějším sportem u žen byla atletika, provozovalo ji 7,5 % žen všech věkových kategorií.

Nejpočetnější členskou základnu ČUS z pohledu jednotlivých okresů Ústeckého kraje měli na Litoměřicku, zároveň zde však byl nejnižší podíl žen (23 %) a nejnižší podíl mládeže ve věku 0–18 let (36,2 %). Naopak nejvyšší počet žen na celkové členské základně České unie sportu okresu byl registrován na Děčínsku (30 %) a nejvyšší podíl mládeže do 18 let včetně měli okresy Most a Ústí nad Labem - shodně 53 % z celkového počtu členů ČUS příslušného okresu.